

2. Курман Т.В. Правове забезпечення продовольчої безпеки в Україні: національний та міжнародний аспекти. Харків, 2010. 97 с.
3. Пономаренко Т.В. Продовольча безпека як складова економічної безпеки: ключові загрози// Причорноморські економічні студії. - Випуск 30-1. - 2018. – С. 189-192
4. Актуальні проблеми правового забезпечення продовольчої безпеки України: монографія / О. М. Батигіна, В. М. Жушман, В.М. Корнієнко та ін. / за ред. В. Ю. Уркевича та М.В. Шульги. Х. : Нац. ун-т «Юридична академія України ім. Я. Мудрого», - 2013. - 326 с.
5. Закон України Про державну підтримку сільського господарства України від 24.06.2004 № 1877 – IV// Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2004, № 49, ст. 527
6. Покальчук М.Ю., Якубов Б.В. Проблеми правового регулювання продовольчої безпеки в контексті пандемії COVID-19// Вісник Харківського національного університету імені В.Н.Каразіна. - Серія «ПРАВО». - Випуск 32, 2021. – С. 21-26
7. Роз'яснення Міністерства аграрної політики та продовольства України від 08.04.2022 р. щодо застосування Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо створення умов для забезпечення продовольчої безпеки в умовах воєнного стану»// <https://document.vobu.ua/doc/11197>

ЧИ МОЖЛИВА АЛЬТЕРНАТИВА «ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИЙ ВЛАСНОСТІ»?

Руденко Владислав Володимирович,
аспірант 1 р.н. Спеціальність 081 Право,
Харківський національний педагогічний
університет імені Г. С. Сковороди

У результаті творчої діяльності людини з'являються об'єкти її діяльності, які, як відомо, є об'єктами права інтелектуальної власності. Створення таких об'єктів призводить, у свою чергу, до виникнення прав інтелектуальної власності на зазначені об'єкти. Термін «право інтелектуальної власності» є загальновідомим, однак питання про які саме права йдеться досі залишається дискусійним у доктрині права.

Право на створені результати інтелектуальної, творчої та іншої подібної діяльності людини у вітчизняній і міжнародній науці та практиці називають інтелектуальною власністю. Цей термін успішно використовується у національному законодавстві, наприклад, визначаючи зміст інтелектуальної власності суб'єктів права інтелектуальної власності. Так, у загальному визначенні інтелектуальна власність розглядається як права на результати

розумової діяльності людини в науковій, художній, виробничій та інших сферах, які є об'єктом цивільно-правових відносин у частині права кожного володіти, користуватися та розпоряджатися результатами своєї інтелектуальної, творчої діяльності [1, с. 105].

Темою для дискусії між представниками правової науки протягом довгого часу є питання щодо доречності використання терміну «інтелектуальна власність» і питання щодо тотожності чи хоча б якогось зв'язку з поняттям «власність», а звідси – можливість сформулювати поняття «право інтелектуальної власності».

У науці існує багато теорій щодо права інтелектуальної власності, проте основними є такі:

- 1) пропрістарна теорія або альтернативні назви, а саме: теорія власності чи теорія квазивласності;
- 2) теорія виключних природних прав.

Пропрістарна теорія, що набула поширення з XIX сторіччя після прийняття в більшості європейських країн авторських і патентних законів, розглядає право інтелектуальної власності з приватноправової точки зору. Її послідовники вважають, що право на результат творчої діяльності може бути зіставлене із правом власності особи на будь-який матеріальний об'єкт [2, с. 2]. У концепції пропрістарної теорії ототожнюють права авторів та інших осіб на продукти інтелектуальної діяльності з правом власності на матеріальні об'єкти. Однак у цьому випадку постає проблема визначення змісту правомочностей власника, способів охорони цієї власності та ін. За особою, що створює такі об'єкти визнаються такі ж правомочності, як за власниками звичайних речей, а саме відома всім триада прав – володіння, користування та розпорядження.

На противагу першій теорії, теорія виключних прав передбачає, що в основі виключного права лежить заборонна функція, яка дозволяє власнику заборонити несанкціоноване використання певного об'єкта творчої діяльності. Тому виключне право надає можливість заборонити використання цього права будь-кому.

Деякі вчені й на сьогодні не погоджуються з поняттям «інтелектуальна власність», наголошуючи, що слід ураховувати різницю в правовому режимі матеріальних речей і нематеріальних об'єктів, якими за своєю сутністю є авторські твори та різні технічні винаходи, що права авторів із самого початку обмежені в часі та просторі на відміну від прав власників тощо. Прихильники теорії інтелектуальної власності на ці справедливі зауваження зазначають, що в цьому випадку йдеться про власність особливого роду, яка потребує спеціального регулювання у зв'язку з своїм нематеріальним характером.

Термінологія, що використовується інститутом інтелектуальної власності, відображає специфічний характер прав інтелектуальної власності, які пов'язані з немайновим об'єктом цивільних прав. Безумовно, саме суб'єкт права інтелектуальної власності має право використовувати цей об'єкт за

своїм бажанням. Однак треба розрізнити поняття «використовувати» та «користуватися», який застосовують до речових об'єктів права інтелектуальної власності. Суб'єкт може використовувати його для власного виробництва, при цьому дотримуючись прав інших осіб. Способи такого здійснення є відмінними від використання речових прав, бо суб'єкт може видавати, публікувати, оприлюднювати будь-яким способом та ін.

У законодавстві України першочерговою нормою є ст. 41 Конституції України, яка закріплює право кожного володіти, користуватися і розпоряджатися результатами своєї інтелектуальної творчої діяльності [3, ст. 41]. Таке формулювання прирівнює поняття «право інтелектуальної власності» і права власності, оскільки передбачає таку ж тріаду прав. На відміну від права власності, яке по суті є безстроковим і не підлягає територіальним обмеженням, права винахідників та авторів із початку обмежені в часі та просторі.

Таким чином, можна зазначити, що право інтелектуальної власності в об'єктивному значенні є правом на результат інтелектуальної творчої діяльності, є непорушним та не залежить від права власності на матеріальний носій, у якому втілено творчий результат.

Список використаних джерел та літератури

1. Гордієнко С. Г. Захист інтелектуальної власності в Україні в сучасних умовах : курс лекцій. Київ: Гранмна, 2011. 480 с.
2. Харитонова О. І. Правова природа права інтелектуальної власності. *Наукові праці Одеської національної юридичної академії*. 2008. Т. 7. С. 144–151.
3. Конституція України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96%D0%B2%D1%80#Text>

ІНТЕГРАЦІЯ ПОЛОЖЕНЬ ТРУДОВОГО ПРАВА У ПРАВОВОМУ РЕЖИМІ ДІЯ СІТІ

УДК 349.2

Orcid 0000-0002-5278-4324

Сапітон Дмитро, аспірант кафедри цивільно-правових дисциплін і трудового права імені професора О.І. Процевського Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди,
e-mail: sapiton.dima@gmail.com